

CREDIT RISK MANAGEMENT IN THE CURRENT PERIOD IN THE REPUBLIC OF MOLDOVA

GESTIUNEA RISCULUI DE CREDIT ÎN PERIOADA ACTUALĂ ÎN REPUBLICA MOLDOVA

MAICAN Victoria, studentă, Specialitatea: FB

Academia de Studii Economice din Moldova,

Republica Moldova, Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni 61, www.ase.md

e-mail: victoria_maican@mail.ru

Abstract. *The purpose of the research is to analyze the credit risk management in the current period. From this perspective, using mathematical tools, the loan portfolio, and loans in credit institutions from the Republic of Moldova were analyzed. The results reflect trends, in the current period, and the credit risk structure.*

Credit risk expresses the possibility of disturbances which can affect the way the credit granted is used and especially from the bank's point of view to suggest concrete possibilities like this loan to be repaid, both the principal and the accumulated costs of the loan.

Key words: financial institution, risk, credit, analysis.

JEL CLASSIFICATION: G21

INTRODUCERE

În economia actuală, instituțiile de credit au un rol important în susținerea procesului de creditare, riscul fiind unul dintre mecanismele cheie ale evoluției economiei, gestionarea sau managementul riscului, a factorilor de nesiguranță reprezintă o prioritate critică atât pentru companiile mari cât și pentru cele mici și mijlocii. Odată cu dezvoltarea și ramificarea sistemului bancar și a activității fiecărei banci, problema riscului de creditare atinge dimensiuni noi impunând trecerea pe prim plan a preocupărilor de gestionare, ca o garanție absolut necesară pentru a ne bucura de avantajele pe care ni le poate procura sistemul de credit.

CONȚINUTUL DE BAZĂ

Gestiunea riscurilor este un concept fundamental ce ține de siguranța și integritatea finanțării a băncii, iar evaluarea riscurilor este parte integrantă a dezvoltării strategice a băncii. Banca își asumă riscurile cu prudență și conform strategiei pe termen lung. Creditarea este operațiunea care poate să aducă permanent mari profituri unei instituții de credit, sau dimpotrivă, va conduce instituția respectivă spre faliment, dacă agenții economici nu respectă destinația creditului, nu rambursează la timp sumele angajate, și pe fondul penuriei de lichidități, pierde din credibilitate.

Tabel nr. 1 Privind activitatea economico-financiară B.C. „VICTORIABANK” S.A

B.C. „VICTORIABANK” S.A.									
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Soldul datoriei la credit	5755,95	5884,27	4974,36	3897,11	3698,38	4060,38	4663,20	5190,08	5741,42
Soldul datoriei la credite neperformante	653,90	522,25	1681,80	1287,19	1122,64	728,42	697,31	584,77	486,69
Suma reducerilor calculate pentru pierderi la active și angajamente condiționale	965,86	902,29	1788,02	1608,66	1698,65	1340,49	1230,31	1054,27	731,35
Total credite expirate	898,42	1273,01	1572,29	1015,06	861,91	626,63	654,86	574,76	488,90

Sursa: Elaborat de autor pe baza datelor BNM,

<https://www.bnm.md/bdi/pages/reports/drsb/DRSB1.xhtml>

Conform datelor reprezentate de către Banca Națională a Moldovei, soldul datoriei la credite este în creștere. În anul 2015 cel mai mare volum a fost înregistrat de soldul datoriei la credit în suma de 5884,27 mii lei, din anul 2016 până în 2018 a fost în descreștere de la 4974,36 mii lei, la 3698,38 mii lei. Din anul 2019 observăm iar creșteri considerabile, în anul 2022 înregistrază valoarea de 5741,42 cu 551,34 mai mult față de anul precedent.

Calitatea portofoliului de credit s-a înrăutățit în perioada furtului miliardului, din această cauză observăm că în anul 2015 totalul creditelor expirate este 1273,01 cu 374,59mii lei, mai mare față de anul precedent, ce semnifică credit al cărui plată în vederea rambursării nu a fost achitată mai mult de 30 de zile de la data scadenței plăților prevăzute de contract. În cazul în care un credit devine expirat și soldul acestuia se consideră expirat.

Din anul 2018 observăm o descreștere a volumului de credite expirate, în anul 2022 ajunge la suma de 488,90 mii lei

Tabel nr. 2 privind activitatea economico-financiară a B.C. „VICTORIABANK” S.A.

B.C. „VICTORIABANK” S.A.									
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Soldul datoriei la credite neperformante (suma de bază) / CNT	57,98 %	34,67 %	165,80 %	94,17 %	-	-	-	-	-
Soldul datoriei la credite neperformante (suma de bază)/Fonduri proprii totale	-	-	-	-	77,36 %	44,08 %	35,2 9%	25,22 %	16,89 %
Soldul datoriei la credite neperformante (suma de bază) / Soldul datoriei la credite	11,36 %	8,88%	33,81 %	33,03 %	31,19 %	17,94 %	14,9 5%	11,27 %	8,48 %
Suma reducerilor calculate pentru soldul datoriei la credite (suma de bază) / Soldul datoriei la credite (suma de bază)	11,33 %	9,96%	27,71 %	31,02 %	29,18 %	18,63 %	15,2 8%	13,07 %	10,49 %
Soldul datoriei la credite în valută străină (suma de bază) / Soldul datoriei la credite (suma de bază)	49,42 %	48,01 %	52,44 %	46,55 %	37,53 %	32,18 %	26,3 4%	23,39 %	27,25 %

Sursa: Elaborat de autor pe baza datelor BNM,

<https://www.bnm.md/bdi/pages/reports/drsb/DRSB1.xhtml?id=0&lang=ro>

Conform datelor din tabel observăm că pe parcursul anilor 2014-2017 Soldul datoriei la credite neperformante au fost calculate în baza CNT, dar din 2018 până în prezent a fost calculate în baza Fondurilor proprii totale. Cea mai mare cifră înregistrând în anul 2016 de 165,80 % în acest caz, profitabilitatea băncii a avut de suferit. În anul 2022, Soldul datoriei la credite neperformante (suma de bază) / Soldul datoriei la credite a constituit 8,48 % în scădere față de anii precedenți.

Observăm că soldul datoriei la credit în valută străină este mai mică în ultimii doi ani 2021- 2022 față de anii precedenți. În anul 2016 înregistrând cifra de 52,44 dar fiind în descreștere până în prezent.

Pe parcursul anului 2019 a continuat tendința de consolidare a fondurilor proprii, creștere a activelor, depozitelor și portofoliului de credite, totodată fiind în scădere ponderea creditelor neperformante în portofoliul de credite. Multiplele șocuri la care a fost expusă Republica Moldova pe parcursul anului 2022 au condus la o creștere a incertitudinilor cu privire la evoluția economiei, precum și au amplificat riscurile în sistemul bancar.

Gestionarea eficientă a efectelor imediate ale războiului din Ucraina și ale celor cauzate de inflație și de pandemia COVID-19 a fost una din preocupările de bază ale Băncii Naționale pe parcursul anului 2022. Astfel, în pofida factorilor externi negativi, indicatorii sectorului bancar s-au încadrat în limitele reglementate, reflectând, în acest mod, reziliența sectorului ca urmare a reformelor din ultimii ani.

Situația curentă necesită un grad înalt de prudență atât din partea băncilor, cât și din partea supraveghetorilor. Astfel, pentru asigurarea stabilității sectorului bancar și având în vedere evaluarea

prudentă a riscurilor semnificative de natură geopolitică, energetică, inflaționistă, dar și macroeconomică, Banca Națională a Moldovei a stabilit prioritățile în materie de supraveghere.

Pe parcursul anului 2023, procesul de supraveghere bancară se va axa în mod prioritar pe atingerea următoarelor obiective:

- **identificarea și gestionarea adecvată a riscului de credit și limitarea îndatorării populației;**
- **menținerea unui nivel adecvat de active lichide ;**
- **aplicabilitatea testărilor la stres interne și gradul lor de corespundere cu condițiile macroeconomice ;**
- **analiza, evaluarea și soluționarea vulnerabilităților aferente sistemelor de plăți și serviciilor de plată;**
- **prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului ;**
- **identificarea și gestionarea eficientă a riscului asociat tehnologiilor informațiilor și comunicațiilor.**

Pentru a nu admite răspunderea riscurilor excesive aferente activității de creditare, au fost adaptate cerințele față de politicile băncilor de administrare a riscului de credit. De asemenea, în scopul evitării decalajului privind fluxul de numerar din perspectiva stabilirii unor grafice cu rambursări doar la scadența creditelor, politicile menționate au fost completate cu cerințe față de modul în care băncile trebuie să stabilească graficele respective. Totodată, a fost inclusă obligativitatea notificării Băncii Naționale a Moldovei, în termen de o zi lucrătoare, cu privire la încălcarea pragului indicatorilor și decizia organului de conducere aferentă acțiunilor de redresare aplicate sau raționamentul în cazul în care s-a decis că nu este necesară luarea unor măsuri de redresare.

CONCLUZII

Acordarea unui credit poate însă să atragă după sine inițierea sau menținerea unei relații, o creștere a depozitelor, precum și o creștere a cererii pentru alte servicii bancare. Ansamblul acestor câștiguri trebuie avut în vedere atunci când expunerea la risc este analizată și, eventual, acceptată în contextul general al politicii de creditare. Creditele bancare reprezintă o necesitate a asigurării resurselor financiare pentru dezvoltarea armonioasă a unor societăți comerciale și a economiei naționale în ansamblu ei. Gestionarea riscului de credit este importantă pentru fiecare bancă, în sensul că, pentru analiză și urmărire permanentă a modului în care se realizează derularea creditelor își pot găsi și întreprinde măsuri de redresare. În teoria generală a creditelor acestea sunt supuse riscului.

Putem aprecia că acordarea creditelor este o necesitate a economiei moderne, dar gestiunea derulării creditelor și a riscurilor de creditare care pot să apară este mult mai importantă din punct de vedere al societății și sistemului bancar. Banca națională a Moldovei este cea care asigură și monitorizează activitatea bancară, un rol important fiind pus pe modul în care sunt gestionate riscurile de credit.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE :

1. BNM. Regulamentului cu privire la tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de bănci nr. 112 din 24.05.2018 <https://www.bnm.md/ro/content/regulamentul-cu-privire-la-tehnicile-de-diminuare-riscului-de-credit-utilizate-de-banci>
2. BNM. *Situația financiară a sectorului bancar pentru anul 2022* <https://www.bnm.md/ro/content/situatia-financiara-sectorului-bancar-pentru-anul-2022>
3. TURLIUC, V., COCRIȘ, V., Moneda și Credit. Iași: Editura Univ. „Al. I. Cuza”, 2011
4. V. COCIUG, L. CINIC, „Gestiunea riscurilor bancare” Chișinău, Editura ASEM, 2008

Coordonator științific: MISTREAN Larisa, dr., conf. univ.
Academia de Studii Economice din Moldova,
Republica Moldova, Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni 61, www.ase.md
e-mail: mistrean_larisa@ase.md